

Po stopách květin

Text:
Lenka Černínová
Foto:
Kytky od potoka

Květiny, které najdeme v českých obchodech, k nám pravděpodobně cestovaly tisíce kilometrů. Vypěstovat, zabalit a přepravit květiny není žádná legrace, zejména řešíme-li životní prostředí. Jak produkce květin ovlivňuje klimatické změny? Jak se od sebe jednotlivé způsoby pěstování květin liší a jak je to s produkcí květin u nás?

Odkudpak ty kytky jsou?

Současnými předními pěstitelskými zeměmi jsou Keňa, Tanzanie, Kolumbie a Ekvádor, tedy země Afriky a Latinské Ameriky. Ještě v první polovině 20. století tomu však bylo úplně jinak. Květinovými velmocemi byly evropské země, jako je Nizozemsko, Německo a Itálie. Zásadní změna v květinovém byznysu přišla v 60. letech 20. století. Vhodnější klimatické podmínky, levná pracovní síla, rozvíjející se letecká doprava a chybějící zákony na ochranu pracovníků a pracovníků na květinových farmách podnítily přesun místa produkce květin do tzv. rozvojových zemí. Obchodníkům se tento typ podnikání začal ekonomicky vyplácet i přes výrazně vyšší náklady na dopravu. Generovaný zisk pro místní vlády a firmy bohužel ve většině případů nezhledňoval negativní dopady na životní prostředí, docházelo ke znečišťování v místě produkce a jeho okolí. Dalším problémem se staly nedůstojné pracovní podmínky pracovníků a pracovníků na květinových farmách, o kterých jste se mohli dočíst v článku Za férové květiny v PDČ 7/2015. Tyto otázky pro nás bohužel stále jsou minulostí.

Letadlo nebo skleník?

V současné době se nabízí mnoho způsobů, jak květiny pěstovat. Buď na otevřených polích (jedná se o sezónní produkci), nebo ve fóliovnících, pařeništích a (nevyhřívávaných sklenících). Jaký způsob si majitel či majitelka květinové farmy vybere, záleží především na klimatických podmínkách a podnikatelském záměru (maximalizace zisku nebo udržitelný způsob produkce). Růz-

ná místa a způsoby pěstování mají samozřejmě různý vliv na životní prostředí. Kdo by hádal, že kvůli barevným kráskám, které k nám cestovaly tisíce kilometrů přes půl planety, trpí životní prostředí nejvíce, je na omylu. Letecká doprava sice produkuje velké množství CO₂, není ale rozhodujícím faktorem. Příznivé klimatické podmínky v tzv. rozvojových zemích umožňují pěstovat květiny celoročně. Naopak v Evropě, pokud pěstujeme květiny po celý rok, potřebujeme k tomu dostatek tepla i během zimních měsíců. Je dokázané, že právě kvůli těm vypěstovaným ve vyhřívávaných sklenících se vypouští nejvíce CO₂. Nejlepší volbou jsou tedy sezónní lokální květiny, vypěstované blízko a s minimem vynaložené energie.

Nákladná tradice

Jak je to s pěstováním květin u nás? Květinářství bylo v období před rokem 1989 součástí života mnoha českých žen a mužů. V té době jsme v produkci květin byli celkem soběstační. Květinové farmy ale představovaly velkou ekologickou zátěž, navíc jejich nabídka nebyla tak pestrá, a to především během chladných měsíců. Společně s otevřením se světovému trhu v 90. letech květinová produkce postupně začala upadat na úkor levného dovozu květin ze západní Evropy a tzv. rozvojových zemí. I přesto, že u nás produkce květin v posledních letech roste, stále jsme země, která je závislá na dovozu květin ze zahraničí. Podle posledních odhadů jsme v roce 2010 za květiny utratili přibližně 887 Kč/osobu/rok. Nejčastěji se u nás pěstují květiny balkonové a hrnkové (cca 90% produkce), dále květinovou produkci doplňují

řezané květiny (cca 5,5 %), řezaná zeleň (cca 2,3 %) a další. Květiny se u nás pěstují především „pod střešou“, a to ve sklenicích a fóliovnících (131 ha), ty zde mají dlouholetou tradici, jsou nicméně ve většině případů zastaralé a v případě vyhřívání sklenic velmi nákladné na spotřebu energie.

Květy od potoka a z louky

Květinová otevřená pole tvoří, doufejme, že jen prozatím, 102 ha půdy. Můžeme se nicméně radovat z nových lokálních a sezónních projektů, jejichž iniciátorky a iniciátoři dbají na životní prostředí a odpovědnou práci svých zaměstnanců. „Takové projekty získávají stále větší popularitu,“ říká Miloslava Hilgertová, zakladatelka Kytěk od potoka. „Lidi motivuje šetrnost k životnímu prostředí a spravedlivé ohodnocení práce,“ vysvětluje. „Dále jim jde o originalitu, nabízený sortiment kytic je úplně jiný, než který se dá koupit v klasickém květinářství.“ A opravdu, na Facebooku Kytěk od potoka nenajdete dva stejné pugéty: plané a divoké rostliny kombinují s pestrobarevnou záplavou kytěk. Většina z nich vyrostla na poli u potoka za středočeskými Přilepy.

Píle a odhodlání

A jak je to s cenami květin a pokrýváním nákladů takové udržitelné produkce? „Například narcisy se v běžném květinářství prodávají za 7 Kč kus, to by se nám ani nevyplatilo na pole jít a sklídit je. Největší náklady pro nás představuje právě práce. Osivo také není zrovna zanedbatelná částka. Kde ušetříme, je chemie a hnojiva, to nenakupujeme,“ vysvětluje Hilgertová. „V letošním roce jsme navíc zdvojnásobili pěstební plochu a pořídili jsme jednoduchý zavlažovací systém. Naštěstí pozemek máme ve svém vlastnictví, nemusíme ho pronajímat. Do budoucna bychom rádi investovali i do fóliovníků, abychom mohli naši úrodu déle prodávat. Zatím prodáváme řezané květiny pouze od dubna do listopadu,“ dodává zakladatelka Kytěk od potoka.

Je vidět, že pěstování lokálních a sezónních květin není vůbec jednoduchá záležitost, chce to píli a odhodlání. Navíc u nás zatím není mnoho možností, jak např. získat přístup k půdě nebo finančním zdrojům. Program rozvoje venkova anebo Zaměst-

nanost nějaké možnosti pro pěstitele a pěstitelky květin nabízí, jsou ale stále omezené. Navíc byrokratická náročnost leckdy zájemce o podporu více zatěžuje, než jim práci ulehčuje.

Krása a vůně z Čech

Jde tedy o zvyšování poptávky po českých sezónních a lokálních květinách: ty jsou už u nás k máni a mají mnoho výhod od krásy, vůně a originality přes čerstvost a šetrnost k životnímu prostředí. Čím více budeme takové květiny kupovat či po nich pátrat, tím stabilnější podnikání odvázným lokálním pěstitelkám a pěstitelům vytvoříme. Tak neváhejme a občas udělejme radost sobě i ostatním řezanou českou květinou.

Lenka Černínová

pracuje v Ekumenické akademii, kde se věnuje projektům zaměřeným na etické nakupování. Angažuje se v kampaních Fairtradová města a Za férové banány.

Lokální, sezónní nebo férové květiny můžete koupit například v:

Aranžerie, Praha 4 www.aranzerie.cz

Efemér, Brno www.efemer.cz

GreenDECOR, Praha 3 www.green-garden.cz

Květinové lahůdkářství, okres Beroun a Praha www.wegrowflowers.cz

Kytky od Pepy, Praha www.kytkyodpepy.cz

Kytky od potoka, Velké Přilepy www.kytkyodpotoka.cz

Louky květ, Mšecké Žehrovice, poblíž Prahy www.loukykvet.cz

Modrokvět, Praha www.modrokvet.cz

